

Heydər Əliyev-100

Azərbaycan xalqının böyük oğlu, müasir Azərbaycan Respublikasının memarı və xilaskarı, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı Heydər Əliyevin bu il anadan olmasının 100 ili tamam olur. Zaman keçdikcə Heydər Əliyev dühasının əzəməti, böyüklüyü, xalqımız və müstəqil dövlətçiliyimiz üçün göstərdiyi misilsiz, təkrarolunmaz xidmətləri daha aydın və qabarıq şəkildə nəzərə çarpır. Heydər Əliyev təkcə Azərbaycan xalqının deyil, bütövlükdə türk dünyasının görkəmli öndərindən biridir. Heydər Əliyev yeni tarix yaradan dövlət xadimi olmuşdur. Həyatı daima xalq və haqq yolunda mübarizədə keçən bu dahi insan məhz özünün fitri istedadı, yüksək intellekti, fenomenal yaddaşı, rəhbərlik məharəti, cəsarəti, mərdliyi, güclü iradəsi, idarəçilik mədəniyyəti, böyük həyat və dövlətçilik təcrübəsi ilə bütün bu çətinliklərin öhdəsindən ləyaqətlə gəlmiş, Azərbaycan xalqını və dövlətini məhv olmaq təhlükəsindən xilas etmiş, ölkəmizi iqtisadi tənəzzüldən inkişaf və tərəqqi yoluna çıxarmışdır. Azərbaycanın taleyi Heydər Əliyevin adı ilə qırılmaz tellərlə bağlıdır.

Sultanəli Qurbanov,
YAP Səbail ƏPT-nin sədri, f.ü.f.
doktoru, dosent

Ulu Öndər Heydər Əliyev - Müasir Azərbaycanın memarıdır!

Xalqın ictimai-siyasi və mədəni həyatının bütün sahələrində dirçəliş məhz onun adı ilə əlaqədardır.

Heydər Əliyevin daim tərəqqisi üçün çalışdığı, zəngin mədəniyyəti, keçmişini ilə həmişə qürur duyduğu və gələcək nəsillərin taleyini düşündüyü doğma yurdu Azərbaycanı bir dövlət kimi zamanın ağır və sərt sınaqlarından çıxarmışdır. Buna görə də Heydər Əliyev fenomeni həmişə diqqəti cəlb etmiş, onun siyasi fəaliyyəti istər ölkədə, istərsə də dünyada böyük rəğbətlə qarşılanmışdır. Heydər Əliyev sözün əsl mənasında müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Azərbaycan xalqının xilaskarı, dünya azərbaycanlılarının Ümummilli Lideridir. Çünki "Mənim həyat amalım bütün varlığım qədər sevdiyim Azərbaycan xalqına, dövlətçiliyimizə ölkəmizin iqtisadi, siyasi, mənəvi inkişafına xidmət olub. Bu yolda bütün gücümü və iradəmi yalnız müdrik və qədi bilən xalqımdan almışam. Ən çətin anlarda, ən mürəkkəb vəziyyətlərdə yalnız və yalnız xalqıma arxalanmışam. Bu da mənə dözümlü, iradə verib və bütün uğurlarımı təmin edib" - deyən Heydər Əliyev fəaliyyətinin bütün mərhələlərində Azərbaycanın inkişafına, milli həmrəyliyin təmin olunmasına, dövlət maraqlarının qorunmasına və dövlətçilik ənənələrinin yaşadılmasına xidmət edən misilsiz işlər görmüş, böyük tarixi nailiyyətlərə imza atmışdır. Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev həm sovet dövründə, həm müstəqillik ərəfəsində, həm də müstəqillik dövründə xalq qarşısında, dövlət qarşısında misilsiz xidmətlər göstərmişdir. Dövlət başçısı vurğulayıb ki, Heydər Əliyev dahi şəxsiyyətdir, böyük li-

derdir, uzaqqörən, cəsarətli siyasi xadimdir. "O bütün dövrlərdə Azərbaycan xalqına sədaqətlə xidmət edirdi, xalq üçün yaşayırdı, yaradırdı. Heydər Əliyev Azərbaycana iki dəfə rəhbərlik etmişdir. Hər iki dəfə Azərbaycanı tənəzzüldən, böhrandan çıxarıb inkişaf yoluna qoymuşdur. Bu onu göstərir ki, ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq Heydər Əliyev həmişə ən düzgün siyasət aparırmış, Azərbaycan xalqının maraqlarını müdafiə və təmin etmişdir."

Sovet dövründə 1969-cu ilin 14 iyulunda Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi seçilən Heydər Əliyev 13 il ərzində respublikamızı aqıllı sənaye ölkəsinə çevirdi. Bu dövrdə Azərbaycan iqtisadi inkişaf tempinə görə bütün respublikaları geridə buraxaraq ən mühüm sosial-iqtisadi göstəricilərə görə birinci üçlükdə yer aldı. Hələ SSRİ dövründə Heydər Əliyev milli-mədəni dəyərlərimizin, dilimizin qorunub saxlanması, respublikamızın inkişafı və perspektivi üçün möhkəm təməllər yaratdı. Belə ki, sənaye müəssisələrinin tikilib istifadəyə verilməsi sahəsində irəliləyişlər qeydə alındı. Neft sənayesi inkişaf etdi, respublika ərazisində yüzlərlə zavod, fabriklər, istehsalat müəssisələri açıldı. Azərbaycan gedən tikinti-quruculuq işləri Bakının və respublikanın rayonlarının simasını dəyişdirdi. Mədəniyyət sahəsində görülən işlər, həyata keçirilən tədbirlər incəsənətdə mühüm dəyişikliklər və inkişaf meyilləri yaratdı. Heydər Əliyevin uzaqqörənliyi, cəhdləri və təşəbbüsü sayəsində Azərbaycan SSR-nin Konstitusiyasına "Azərbaycan SSR-nin dövlət dili Azərbaycan dilidir" maddəsinin daxil edilməsi böyük əhəmiyyətə malik idi.

1969-cu ildən başlayıb 1982-ci ildə sona çatan böyük inkişaf və rifah yolu Azərbaycanın gələcək tərəqqisinin əsaslarını formalaşdırdı. Bu illər haqda Heydər Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycanın Sovet dövründə inkişafının ən bariz nəticəsi odur ki, həmin dövrdə yaranmış iqtisadi, elmi-texniki və mədəni potensial respublikamızın tam müstəqil dövlət kimi fəaliyyət göstərməsi üçün möhkəm zəmin yaratmışdır. 90-cı illərdə SSRİ-nin dağılması nəticəsində müstəqilliyini əldə edən Azərbaycana rəhbərlik edənlərin zəifliyi, cəsarətsizliyi, xalqın milli maraqlarından çox şəxsi maraqları, ambisiyaları və nəyin bahasına olursa olsun hakimiyyətdə qalmaq uğrunda apardığı mübarizə ölkədəki böhranlı vəziyyəti daha da ağırlaşdırmışdı, bir sözlə Azərbaycan parçalanaraq məhv olmaq təhlükəsi qarşısında qalmışdı. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev Azərbaycanın müstəqillik tarixinin ilk illərini belə xarakterizə etmişdir. "... 1991-ci ilin oktyabr ayından 1992-ci ilin yay aylarına qədər olan dövr itirilmiş imkanlar, itkilər dövrü idi. ... 1992-ci ilin yay aylarından 1993-cü ilin iyun ayına qədərki dövr biabırçılıq, rüsvayçılıq, fəlakət dövrü idi."

Həmin dövrdə ölkədə mövcud olan vəziyyət xalqın dəstəyinə arxalanan, vətənpərvər, dövlətçilik təcrübəsinə və liderlik keyfiyyətlərinə malik şəxsiyyətin, onun timsalında yeni siyasi qüvvənin meydana çıxaraq tarixi-siyasi məsuliyyəti öz üzərinə götürməsinə zəruri edirdi. Yalnız qətiyyətli, təcrübəli siyasi lider uğurlu siyasət həyata keçirərək və milli həmrəyliyi təmin edərək Azərbaycanın xilasına nail ola bilərdi. O dövrdə bu lider bəlli idi, yalnız Vətəninə, xalqına, müstəqil milli dövlətinə bütün var-

lığı ilə bağlı olan, böyük idarəçilik məharətinə və təcrübəsinə malik olan Heydər Əliyev ola bilərdi. Azərbaycan xalqı ümidini müdrik dövlət xadimi, zəngin dövlətçilik təcrübəsinə malik olan, fəaliyyətində xalqın ali mənafeyini, dövlətin milli maraqlarını rəhbər tutan görkəmli siyasətçi Heydər Əliyevə bağlamışdı. Belə çətin və mürəkkəb vəziyyətdə Heydər Əliyev böyük cəsarətlə xilaskarlıq missiyasını öz üzərinə götürərək ümumxalq dəstəyi nəticəsində Azərbaycanın vətənpərvər oğulları Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşərək, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasında və müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin qurulmasında yaxından iştirak etdilər. Heydər Əliyev o dövrdə ölkədə gedən dağıdıcı proseslərin qarşısını almaq üçün, onu düçar olduğu dərin siyasi, iqtisadi, ictimai, hərbi böhran uçurumundan xilas etmək məqsədilə Yeni Azərbaycan Partiyasını yaratdı və ilk sədri yekdilliklə Heydər Əliyev seçildi. İkinci dəfə Azərbaycanda Heydər Əliyevin rəhbərliyə gəlişi ölkəni düçar olduğu ağır vəziyyətdən çıxartdı və Azərbaycan müstəqil dövlət kimi tanındı. 2003-cü ildə cənab İlham Əliyevin Azərbaycanda hakimiyyətə gəlməsi nəticəsində bu gün ölkəmizdə müasir, müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi ümummilli lider Heydər Əliyev siyasəti yaşayır və cəmiyyətimizin həyatında, dünyada baş verən proseslərə, müasir dövrün tələb və çağırışlarına uyğun olaraq tək milləşdirilir və uğurla davam etdirilir. Bu ümummilli inkişaf yolu müasir Azərbaycanın memarı ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqımızın suveren və firavan gələcəyi ilə bağlı arzularını tam gerçəkləşdirərək çevirməklə yanaşı, bizi daha böyük uğurlara, tərəqqiyə aparır.